Strategaeth Bregusrwydd a Chamfanteisio

Gogledd Cymru

2021 - 2024

Diweddariad ar Gynnydd – Mehefin 2022

Cynnwys

1. **Crynodeb Gweithredol 2021 – 24……………………..………………………………………..……………3**
2. **Cyflwyniad……….4**
3. **Llywodraethiant………………………………………………………………………………………..……..…5**
4. **Meysydd cynnydd penodol……………………………………………………………………………………6**
5. **Cynllun Cyflawni a diweddariadau…………………………………………………………………………7 - 20**

1. Crynodeb Gweithredol

Ein gweledigaeth:

‘Gall pobl Gogledd Cymru fyw bywydau diogel, cydradd a di-drais, mewn cymunedau heb ddioddef camdriniaeth na chamfanteisio’.

Mae Gogledd Cymru’n cydweithio ar daclo pob agwedd ar Drais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig, Trais Rhywiol, Caethwasiaeth Fodern, Masnachu Pobl, Troseddau Mewnfudo Cyfundrefnol a Chamfanteisio.

Mae Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio Gogledd Cymru yn cynrychioli’r holl bartneriaid statudol ac anstatudol ledled y rhanbarth, gydag ymrwymiad i ddull cydweithredol a chydlynol o fynd i’r afael â phob elfen o fregusrwydd a chamfanteisio.

Mae Strategaeth Bregusrwydd a Chamfanteisio Gogledd Cymru 2021-2024 yn cynnwys dull amlasiantaeth o fynd i’r afael â bregusrwydd a cham-fanteisio yng Ngogledd Cymru. Mae agendau Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) a Chaethwasiaeth Fodern wedi eu halinio â’r pedwar Amcan Strategol:

PARATOI   ATAL   GWARCHOD   YMROI

Mae'r Strategaeth yn galluogi ac yn cefnogi arferion a syniadau arloesol, yn ogystal â chefnogi gwasanaethau presennol, er mwyn darparu pecyn cydlynus o gymorth i ddioddefwyr, goroeswyr a’u teuluoedd. Mae’r strategaeth hefyd yn sicrhau bod cyflawnwyr yn atebol ac yn cefnogi cymunedau er mwyn hyrwyddo ethos o ddiogelwch, cydraddoldeb a lles.

2. Cyflwyniad

Cyfarfu Bwrdd Strategol Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Gogledd Cymru am y tro olaf yng ngwanwyn 2020 o ganlyniad i ddiwygio strwythur cyfan y Bwrdd Strategol ledled Gogledd Cymru. Yn dilyn cryn dipyn o waith a chydweithio, penderfynwyd y byddai'r agenda VAWDASV yn ymuno â Chaethwasiaeth Fodern, Masnachu Pobl, Troseddu Mewnfudo Cyfundrefnol a meysydd eraill o gamfanteisio troseddol. Gelwir y trefniant newydd y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio.

Datblygwyd strategaeth newydd yn 2020/21, sy'n darparu nodau strategol clir ar gyfer y rhanbarth. O dan hynny, ceir Cynllun Cyflawni sy'n nodi amcanion tymor byr, tymor canolig a hirdymor. Mae hwn yn cael ei ddiweddaru ar hyn o bryd i ddangos y cysylltiadau â Strategaeth VAWDASV Cymru Gyfan a'r Glasbrint.

Mae'r Strategaeth Bregusrwydd a Chamfanteisio yn dangos yn glir bod Gogledd Cymru wedi ymrwymo i daclo camfanteisio ar y bobl sydd fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas, a bod hynny'n flaenoriaeth i bob partner yn y sectorau statudol ac anstatudol.

Mae Bwrdd Partneriaeth Bregusrwydd a Chamfanteisio Gogledd Cymru'n rhwydwaith strategol o asiantaethau sydd wedi eu halinio ledled y chwe Ardal Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam), sydd yn cynnwys sefydliadau yn y sectorau statudol, anstatudol a'r trydydd sector.

Pwrpas y bartneriaeth strategol yw creu ymateb cydgysylltiedig, effeithlon a chynhyrchiol er mwyn taclo Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) a Chaethwasiaeth Fodern, Masnachu Pobl, Troseddu Mewnfudo Cyfundrefnol a Chamfanteisio. Byddwn yn cyflawni hynny drwy:

- Gydweithio er mwyn sicrhau bod unigolion yn ein cymunedau a allai fod yn agored i niwed a/neu sydd yn dioddef camfanteisio, yn cael eu canfod a'u clywed er mwyn sicrhau'r canlyniad gorau iddynt hwy.
- Meithrin ymddiriedaeth a hyder drwy weithio ochr yn ochr â'n cymunedau ac oddi mewn iddynt.

Mae'r Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio wedi cael ei ddylunio i fynd i'r afael â'r gwaith partneriaeth a'i arwain, yn ogystal â goruchwylio'r broses o gyflawni amcanion y strategaeth, gan yr holl asiantaethau sy'n bartneriaid, o dan y Strategaeth Ranbarthol, yn ogystal â deddfwriaeth genedlaethol berthnasol.

Mae'r Strategaeth bresennol yn cwmpasu'r gwaith sydd eisoes yn cael ei wneud o dan yr agenda Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol, yn ogystal ag agweddau eraill ar gamfanteisio. Nid yw'n gwanhau'r gwaith blaenorol a wnaed o dan gyfarwyddyd Bwrdd VAWDASV, ond yn hytrach mae'n ein cefnogi i ystyried yr agenda o safbwynt mwy holistig, gan ddatblygu meysydd newydd o gydweithredu, o ran darparu, yn ogystal ag ymchwilio i gyfleoedd newydd ar gyfer cyd-gomisiynu.

3. Llywodraethiant

Mae Partneriaeth Bregusrwydd a Chamfanteisio Gogledd Cymru'n atebol am y strategaeth a chyflawni'r amcanion, ac mae'n adrodd i Fwrdd Gogledd Cymru Mwy Diogel. Dan gadeiryddiaeth y Prif Weithredwr, Swyddfa Gogledd Cymru Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, mae'r Bwrdd Partneriaeth Strategol yn darparu trosolwg, cyfarwyddyd a chymorth i bartneriaid lleol er mwyn sicrhau dull cydweithredol. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn chwarterol er mwyn monitro a gwerthuso cynnydd tuag at gyflawni'r Nodau ac Amcanion Strategol fel yr amlinellwyd hynny yn y Cynllun a Chamau Cyflawni. Anogir pob un o'r chwe ardal Awdurdod Lleol a'r asiantaethau sy'n bartneriaid i roi diweddariad ac adrodd am eu cynnydd a'r rhwystrau i lwyddiant, yn chwarterol.

Mae Cadeirydd y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio yn cyfarfod â chymheiriaid o'r Bwrdd, y Byrddau Diogelu (oedolion/plant), y Bwrdd Herio, y Bwrdd Cyfiawnder a'r Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol er mwyn sicrhau bod ffrydiau gwaith yn cael eu halinio.

Cynrychiolwyr a Phartneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio:

- Cyngor Sir Ynys Môn
- Barnardo's / Gwarcheidwaid Masnachu Plant Annibynnol (ICTGs)
- BAWSO
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)
- Yr Eglwys yng Nghymru
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Uned ddiogelwch Cam-drin Domestig Gogledd Cymru (DASU)
- Cyngor Sir Ddinbych
- Cyngor Sir y Fflint
- Gorwel
- Cyngor Sir Gwynedd
- Haven of Light
- CEM Berwyn
- Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (NWFRS)
- Heddlu Gogledd Cymru
- Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Gogledd Cymru
- Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu
- Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol

- Argyfwng Trais ac Ymosodiadau Rhywiol Cymru (RASASC)
- Y Tîm VAWDASV Rhanbarthol
- Cam Wrth Gam (‘Stepping Stones’) Gogledd Cymru
- Grŵp Arweinyddiaeth Gwrth-gaethwasiaeth Cymru
- Llywodraeth Cymru
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

4. Meysydd cynnydd penodol yn ystod 2021/22

Roedd 2021/22 yn flwyddyn o adfer a chryfhau a gwelodd y mwyafrif o bartneriaid gynnydd parhaus yn niferoedd y defnyddwyr gwasanaeth sy’n ceisio cymorth yn dilyn effeithiau trychinebus y pandemig, cyfyngiadau lleol a chyfnodau clo llawn.

Yn ystod 2021/22, cafwyd parhad y cynnydd mewn cymorth ariannol ar gyfer y sector arbenigol, a chroesawyd hynny, ond daeth hyn â’i broblemau ei hun, gan fod y cyllid am un flwyddyn yn unig a oedd felly’n ein cyfyngu o ran y prosiectau y gallai eu cefnogi.

Er gwaetha’r rhwystrau niferus oedd yn bodoli, llwyddwyd i gymryd camau arwyddocaol ymlaen, yn arbennig yn y meysydd isod:

1. Arian cyfalaf ar gyfer unedau o dan drefn alldaliadau
2. Cyfleusterau tystiolaeth o bell wedi eu lleoli mewn darpariaeth sector arbenigol
3. Niferoedd uwch o weithwyr trais rhywiol arbenigol, gan gynnwys cynghorwyr, ISVAs a CYPSVAs
4. Niferoedd uwch o weithwyr cam-drin domestig arbenigol, gan gynnwys Gweithwyr Argyfwng
5. Niferoedd uwch o weithwyr Plant a Phobl Ifanc
6. Niferoedd uwch o IDVAs
7. Roedd buddsoddiad cyfalaf mawr gan Lywodraeth Cymru wedi arwain at ddiogelu eiddo newydd a/neu wedi’i ddiweddaru neu ei adnewyddu ar gyfer y sector arbenigol

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
Amcan VAWDASV 1	**1.1** Gwella mynediad i wybodaeth ansawdd uchel a chyfredol ar VAWDASV a'r help sydd ar gael mewn mannau cyhoeddus ac ar-lein drwy hyrwyddo Llinell Gymorth Byw Heb Ofn ac adnoddau ledled y rhanbarth	Tîm VAWDASV Rhanbarthol	Gwariwyd Grant Cyfathrebu £5k LlC ar nwyddau Byw Heb Ofn – balm gwefus, hylif diheintio dwylo a beiros – a adawyd mewn meddygfeydd a fferyllfeydd mewn ardaloedd gwledig yn ystod y pandemig. Anfonwyd y rhain hefyd at Heddlu Gogledd Cymru i'w dosbarthu yn ystod ymgyrchoedd Nadolig mewn mangreoedd trwyddedig. Gweithiodd Cynghorydd Rhanbarthol gyda CBSW a Heddlu Gogledd Cymru i gefnogi prosiectau Strydoedd Mwy Diogel 3 a Merched Mwy Diogel Gyda'r Nos, i sicrhau bod deunyddiau Byw Heb Ofn yn cael eu rhannu'n eang ledled y rhanbarth, yn enwedig o fewn mangreoedd trwyddedig, tacsis ac ati.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	1.2 Hyrwyddo rhaglenni cymorth teuluol a rhiantu priodol er mwyn sicrhau bod perthnasoedd diogel ac iach yn cael eu modelu a bod unrhyw agweddau amhriodol tuag at gydraddoldeb rhywiau yn cael eu herio a'u taclo yn briodol.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Dyfarnwyd Grantiau Cyllid Refeniw sy'n Seiliedig ar Anghenion o £20k ar gyfer y rhaglen Tadau Gofalgar, ynghyd â gweithiwr cymorth i weithio gyda mamau a phlant y rheiny sy'n mynychu'r rhaglen. Ailgomisiynwyd y rhaglen hon ar gyfer 22/23. Mae hon ar gael yng Ngwynedd ac Ynys Môn yn unig, ac mae angen rhywbeth tebyg yn yr ardal Ganolog ac yn y Dwyrain. Mae'r Gwasanaeth Cyfarfodydd Grwpiau Teulu sydd ar gael ym mhob ALl, yn galluogi plant, pobl ifanc a'u teuluoedd i drafod ystod eang o benderfyniadau sy'n ymwneud â lles plant. Mae pob ardal ALl yn darparu lefel uwch o gymorth rhiantu trwy'r rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, i ddatblygu sgiliau rhiantu cadarnhaol ynghyd â lles emosiynol cadarnhaol.

	1.3 Rhoi Fframwaith Hyfforddiant Cenedlaethol ar waith er mwyn sicrhau bod yr holl weithwyr proffesiynol sydd yn gweithio mewn rolau sy'n delio â'r cyhoedd wedi eu harfogi'n llawn i gefnogi dioddefwyr a goroeswyr VAWDASV.	"Awdurdodau Perthnasol" o dan ddeddfwriaeth 2015	Mae Bwrdd Hyfforddiant Rhanbarthol VAWDASV wedi'i uno â'r Is-grŵp Gweithlu Diogelu a Hyfforddiant Rhanbarthol. Ar 1af Ionawr 2022, roedd y cyfraddau cwblhau ar gyfer modiwl E-ddysgu Grŵp 1 VAWDASV yn amrywio o 45.4% - 90.3% ar draws y rhanbarth. Mae Swyddog Hyfforddiant a Datblygu VAWDASV mewn trafodaethau â'r Is-grŵp Gweithlu a Hyfforddiant Diogelu Rhanbarthol i archwilio'r modd y gellir gwella'r cyfraddau cwblhau. Maent wrthi hefyd yn edrych ar y gofyniad i Awdurdodau Lleol "ddiweddaru" eu gwybodaeth am Grŵp 1, yn unol â'r Canllawiau Statudol ar y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol. Cyflenwyd cyfanswm o 137 o sesiynau Gofyn a Gweithredu Grŵp 2 ar draws pob un o'r chwe Awdurdod Lleol yn y 12 mis ers 1af Ebrill 2021. Dyrannwyd cyfanswm o £18,000 gan Lywodraeth Cymru o ran cyllid Grant Cymhorthdal Gofyn a Gweithredu ar gyfer 22/23. Mae'r Grŵp Datblygu Gweithlu Rhanbarthol yn edrych ar ddatblygu fersiwn Gogledd Cymru o lawlyfr Grŵp 1, i'w wneud yn haws i'w ddarllen. Cafwyd pryderon o ran bod y rheiny sydd â phroblemau o safbwynt TG a llythrennedd yn gyffredinol yn cael trafferth cael mynediad i'r model cyfredol.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	1.4 Gweithio gyda a chefnogi gwasanaethau BME VAW arbenigol er mwyn ymgymryd â datblygu cymunedol er mwyn herio agweddau diwylliannol a newid arferion allai danategu FGM a phriodi dan orfodaeth.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Dyrannwyd £20k o Grant Refeniw Craidd VAWDASV tuag at ariannu Eiriolwyr Cymunedol BAME i gefnogi gwasanaethau arbenigol prif lif i deilwra darpariaeth yn ôl anghenion penodol dioddefwyr BAME - a fydd yn cynnwys y gofyniad na cheir gofyn am gymorth yn ffurf arian cyhoeddus. Mae darparwyr eraill o fewn y sector arbenigol yn gweithio gyda Savera a Karma Nirvana i ddarparu lefel uwch o gymorth arbenigol i ddioddefwyr camdriniaeth ar sail anrhydedd ynghyd ag arferion niweidiol.
	1.**5** Gweithio gyda chomisiynwyr rhanbarthol (gwasanaethau cyffuriau ac alcohol, gwasanaethau digartrefedd, gwasanaethau iechyd a phlant) er mwyn integreiddio VAWDASV i gontractau prif lif er mwyn ymgorffori cymorth i ddioddefwyr a'u teuluoedd mewn gwasanaethau cyffredinol.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Diogelwyd cyllid cyfalaf o £288k gan LlC i ddarparu tair uned ychwanegol o dan drefniant alldaliadau ar gyfer dioddefwyr cam-drin domestig sydd ag anghenion cymhleth ychwanegol (gyda sylw arbennig i gamddefnyddio sylweddau a phroblemau iechyd meddwl) ar gyfer 21/22. Prynwyd ac adnewyddwyd yr unedau sy'n darparu cefnogaeth ar hyn o bryd i ddefnyddwyr gwasanaeth ag amrywiaeth o anghenion a lefelau risg. Caiff y cymorth sydd ynghlwm wrth yr unedau ei ariannu a'i fonitro trwy'r HSG. Mae gan y Grŵp Comisiynu Rhanbarthol gynrychiolwyr o'r APB, HSG, OPCC a chomisiynwyr eraill i sicrhau dull comisiynu cydgysylltiedig yn gyffredinol. Dyrannwyd yr un swm ar ein cyfer yn 22/23 y mae'r Grŵp Cyd-gomisiynu yn ei ystyried ar hyn o bryd o ran y modd gorau i'w wario.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG (‘RAG’)
Amcan VAWDASV 2	**2.1** Datblygu llwybrau cydnerth i blant a phobl ifanc allu riportio trais a cheisio cymorth a chyngor. Darparu gweithwyr cymorth i blant mewn asiantaethau arbenigol, (yn unol â lefel yr angen a nodwyd) yn ogystal â gweithio gydag ysgolion lleol a grwpiau ieuenctid, annog defnyddio “hyrwyddwyr” i weithio fel mentoriaid ac i roi cymorth.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio a’r Bwrdd Diogelu Plant	Mae llwybrau cymorth yn rhan o gyflwyno Gofyn a Gweithredu o fewn Addysg. Mae’r hyfforddiant hwn wedi dechrau mewn sawl ALl, gyda’r gweddill i fod i gael ei ddarparu yn ystod 22/23. Mae gwaith ym maes plant o fewn y sector arbenigol wedi cynyddu, gyda chyllid ychwanegol gan LlC yn ystod y pandemig ac ers hynny. Mae’r Grŵp Comisiynu Rhanbarthol wedi cyllido gweithwyr ychwanegol i rai darparwyr ar gyfer 22/23. Ariannwyd technoleg ychwanegol i blant allu cwblhau eu gwaith ar-lein o’r cyllid sy’n seiliedig ar anghenion a ddyrannwyd ar gyfer 21/22.
	2.2 Gweithio gydag ysgolion a cholegau er mwyn cefnogi staff i weithredu ethos sy’n ystyriol o drawma, gan alluogi i bobl ifanc deimlo ei bod yn ddiogel iddynt ddatgelu camdriniaeth.	Grŵp Dull Ysgol Gyfan VAWDASV	Cynhaliwyd cyfarfod yn Ebrill 2021 i edrych ar hyfforddiant a chymorth sydd ar gael i ysgolion wrth weithredu’r cwricwlwm Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb newydd. Mae angen newid sylweddol o ran y modd y caiff hyn ei gyflenwi, gan ganolbwyntio ar gydberthnasau a rhywioldeb yn ogystal â’r “addysg rhyw” traddodiadol. Mae’r Tîm VAWDASV Rhanbarthol yn gweithio gyda ‘School Beat’ (

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG (‘RAG’)
	2.3 Datblygu a darparu rhaglenni er mwyn addysgu, hysbysu a herio plant ifanc ynghylch perthnasoedd iach, camdriniaeth a chydsyniad a gweithio gyda cholegau addysg uwch/bellach ar ddatblygu dull o weithio gyda phobl ifanc er mwyn hyrwyddo’r gwaith o atal VAWDASV a mwy o newid cymdeithasol	Grŵp Dull Ysgol Gyfan VAWDASV	Ceir diffyg cysondeb o ran darpariaeth, ond amrywiaeth dda o safbwynt gwaith mewn ysgolion a cholegau, gan gynnwys Sbectrwm (Hafan Cymru) mewn ysgolion cynradd ac uwchradd, Cam Wrth Gam a RASASC sy’n gweithio mewn colegau AB ac AU. Bydd y Cwricwlwm Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn helpu i annog ysgolion i dderbyn cynigion ar gyfer darpariaeth, ond mae’r diffyg capasiti’n parhau o ran cyflenwi cymorth o ganlyniad i blant yn datgelu gwybodaeth yn dilyn gweithgareddau codi ymwybyddiaeth. Mae’r Cynghorydd VAWDASV Rhanbarthol yn gweithio gyda LlC ar y mater hwn.
Amcan VAWDASV 3	**3.1** Comisiynu rhaglenni cyflawnwyr seiliedig ar dystiolaeth ac ymyriadau i’r teulu cyfan gyda ffocws ar annog a chreu newid ymddygiad ar yr un pryd â diogelu eu dioddefwyr/teuluoedd rhag mwy o gamdriniaeth.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Mae Grŵp Cyd-gomisiynu’r VAWDASV Rhanbarthol wedi comisiynu Choose2Change a Red Snapper i ddarparu ymyriadau newid ymddygiad (gwaith grŵp a darpariaeth unigol ar-lein). Mae gan Choose2Change y fantais ychwanegol o ran ei fod yn ymgorffori cymorth gan bartneriaid i amddiffyn y teulu ehangach. Mae ADAPT ar waith ledled pob ardal erbyn hyn i fynd i’r afael â chyflawnwyr sy’n peri lefel uchel o risg/niwed. Rydym hefyd wedi comisiynu Safe Lives i gyflenwi pecyn hyfforddi 4 diwrnod dwys i gefnogi gweithwyr rheng flaen proffesiynol i ymgysylltu â theuluoedd y mae partner camdriniol yn dal i fyw gyda hwy (mae hyn i fod i ddechrau yn 22/23). Yng Ngwynedd ac Ynys Môn, comisiynwyd Tadau Gofalgar i weithio gyda thadau sy’n cam-drin eu partneriaid.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	3.2 Gweithio gyda Charchar Y Berwyn er mwyn sicrhau bod cymorth o gystodaeth i'r gymuned yn ddi-dor ar gyfer y cyflawnydd a'u teuluoedd (os bydd asesiadau risg priodol a chywir yn bodoli). Llwybr cydnerth o asesiad i'r rhaglen yn y carchar ac yna parhad yn y gymuned ar ôl rhyddhau	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Bydd y Cynghorydd Rhanbarthol yn gweithio gyda staff CEM Berwyn yn fuan yn 22/23, gyda golwg ar fwrw ymlaen â hyn.
	3.3 Sicrhau bod cyflawnwyr VAWDASV bob amser yn atebol am eu gweithredoedd. Darparu hyfforddiant i'r holl staff rheng flaen er mwyn cael ymateb cyson i ddatgeliadau cyflawnwyr a dioddefwyr. Dylai hyfforddiant alluogi'r staff i wneud asesiad risg.	Grŵp Hyfforddiant VAWDASV Rhanbarthol	Mae'r Cynghorydd Rhanbarthol yn gweithio gyda LlC, Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Heddlu Gogledd Cymru, NPS a phartneriaid allanol eraill i ddatblygu dull cydlynus, ar sail system gyfan o ran gweithio gyda chyflawnwyr, sy'n caniatáu i gyflawnwyr ymgysylltu â chymorth (i sicrhau diogelwch eu teuluoedd) ni waeth ym mhle y maent ar eu taith. Bydd yr hyffroddiant Safe Lives yn cefnogi gweithwyr proffesiynol i ddeall y modd y gall partner camdriniol ddylanwadu ar weithwyr proffesiynol, yn ogystal â deall beth i'w wneud yn dilyn datgeliad bod rhywun wedi cyflawni trais.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
Amcan VAWDASV 4	**4.1** Peilota'r rhaglen IRIS, gweithio gydag IRISi (cyflwyno darpariaeth cymorth arbenigol mewn meddygfeydd, yn ogystal â darpariaeth iechyd sylfaenol pan fo hynny'n briodol).	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio BCUHB	Mae peilot IRIS wedi dechrau bellach yn Ne Sir Ddinbych, gyda nifer o feddygfeydd eisoes yn dechrau ar yr hyfforddiant, a rhai eraill wedi trefnu i gychwyn. Mae'r Grŵp Llywio IRIS Rhanbarthol wedi'i sefydlu ac yn cyfarfod yn fisol ar hyn o bryd. Rydym yn dal i bryderu am barhad cyllid yn dilyn y peilot, gan na chafwyd unrhyw ymrwymiad gan y Bwrdd Iechyd neu gomisiynwyr o ran parhad y cyllid hwn yn dilyn y cyfnod y peilot.
	4.2 Gwneud y mwyaf o bwyntiau a chyfleoedd datgelu mewn cymunedau lleol i oroeswyr sydd yn ceisio help yn gynnar (oedolion a phlant) a chyflawnwyr, drwy ymgorffori Gofyn a Gweithredu ledled Gogledd Cymru. Sicrhau bod yr holl staff rheng flaen yn deall yr angen i ddarparu amgylchedd diogel er mwyn galluogi datgelu.	Regional VAWDASV Training Group	Mae Gofyn a Gweithredu'n cael ei gyflwyno ledled Gogledd Cymru. Gweler 1.3 Yn 2022/23 bydd mwy o sylw ar gyflwyno Grŵp 3, o dan y teitl "Enhanced Understanding of VAWDASV for Organisational Champions", ar gyfer uwch weithwyr gweithredol o fewn Awdurdodau Lleol.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	4.3 Adeiladu capasiti a chyllid cynaliadwy ar gyfer gwaith ymyrryd gyda phlant a phobl ifanc.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Mae niferoedd uwch o weithwyr Plant a Phobl Ifanc ar draws y rhanbarth yn cyflenwi cymorth 1-2-1 mewn ysgolion, lleoliadau diogel eraill, a thrwy gyfryngau rhithwir lle bo angen. Cyflenwir rhaglenni ar gyfer plant a phobl ifanc, gan gynnwys Break4Change, sesiynau bondio rhwng rhieni a phlant, ynghyd â gwaith grŵp ar sail rhywedd. Mae pecynnau cymorth i blant a phobl ifanc yn cynnwys cymorth emosiynol, cynllunio diogelwch, ymyriadau therapiwtig, gwaith yng nghyswllt cydberthnasau iach, cymorth gydag anghenion addysgol, gwaith yng nghyswllt teimladau, ynghyd â mynd i'r afael â phethau fel straen, gorbryder, ofn, pryder, problemau cysgu ac edrych ar strategaethau ymdopi. Mae ymyriadau ar waith mewn perthynas â 'diogelwch', hunan-niweidio ac ar gyfer rhai sy'n meddwl am hunanladdiad. Comisiynwyd rhagor o weithwyr plant o dan gyllid LlC ar gyfer 22/23, er bod rhestrau aros yn dal i fod yn uchel mewn rhai ardaloedd o ganlyniad i gynnydd sylweddol mewn atgyfeiriadau ar ôl y pandemig.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	4.4 Parhau i weithio gyda'r system cyfiawnder troseddol er mwyn lleihau dedfrydau o garchar tymor byr i ferched a'u hymgysylltu â gweithgareddau i ddifyrru. Cefnogi'r gwaith i ddifyrru sydd yn cael ei wneud ar hyn o bryd gan y Bwrdd Cyfiawnder Troseddol Lleol a'i bartneriaid, a datblygu mwy ar y cymorth hwn.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Gweithio gyda LlC ar gefnogi'r Glasbrint Benywod Troseddgar.
	4.5 Sicrhau bod gan deuluoedd y nodwyd eu bod angen cymorth o ran byw gyda VAWDASV yn cael mynediad cynnar i gymorth arbenigol er mwyn lliniaru'r trawma sydd yn gysylltiedig â phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod ac fel oedolion.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Mae pob rhaglen a gyflenwir gan y sector arbenigol yn ystyriol o drawma ac mae'r holl staff wedi derbyn hyfforddiant helaeth yn y maes hwn.
	4.6 Gweithio gyda darparwyr arbenigol er mwyn hysbysu'r gwaith o ddatblygu ymwybyddiaeth ACE a sut y gellir defnyddio hynny i ymateb i ddioddefwyr a goroeswyr VAWDASV.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Mae'r gwasanaethau arbenigol wedi derbyn hyfforddiant ym maes ACE ac mae nifer ohonynt yn cynnig gwasanaeth Adfer ACE fel rhan o'r gyfres o wasanaethau a ddarperir ganddynt. Mae pob gwasanaeth arbenigol yng Ngogledd Cymru'n gweithio mewn modd sy'n ystyriol o drawma ac sy'n canolbwyntio ar y dioddefwr.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	4.7 Gweithio gyda darparwyr arbenigol er mwyn sicrhau bod gan oroeswyr fynediad i raglenni adfer seiliedig ar dystiolaeth, er mwyn eu cefnogi i feithrin gwytnwch ac i gryfhau eu rwydwaith cymorth teulu/ffrindiau.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Rhaglenni Grŵp Therapiwtig a Gweithgareddau Cefnogaeth Gan Gymheiriaid: Mae darparwyr ledled Gogledd Cymru'n cyflenwi sawl rhaglen grŵp therapiwtig sy'n rhoi cyfleoedd i ddefnyddwyr gwasanaeth. Y nod yw eu cefnogi i feithrin gwytnwch, i adfer ar ôl trawma, ac i adael gwasanaethau mewn sefyllfa well i allu mynd i'r afael â'u bywydau yn y dyfodol heb orfod dioddef eu cam-drin. Mae'r rhaglenni'n helpu defnyddwyr gwasanaeth i ddeall eu profiad o gamdriniaeth ac i adnabod yr arwyddion rhybudd cynnar er mwyn iddynt gael eu grymuso i wneud dewisiadau ddeallus o ran eu cydberthnasau yn y dyfodol. Mae hyn hefyd yn helpu defnyddwyr gwasanaeth i herio'r hyn y maent yn ei gredu o ran eu profiadau, ynghyd â'u helpu i ddeall eu hawliau a datblygu eu hunan-barch a'u hyder. Mae'r rhaglen Freedom yn dal i gael ei ddarparu. Bydd rhaglenni eraill fel Own my Life a Break for Change yn cael eu cyflwyno eleni.
Amcan VAWDASV5	**5.1** Sicrhau bod darparwyr gwasanaethau arbenigol yn gallu cefnogi dioddefwyr a goroeswyr sydd yn wynebu nifer o anfanteision drwy ddarparu hyfforddiant seiliedig ar adfer sy'n ystyriol o drawma ar gyfer yr holl ddarparwyr gwasanaethau arbenigol a phartner asiantaethau.	Grŵp Hyfforddiant VAWDASV Rhanbarthol	Roedd y sector arbenigol cyfan wedi cael mynediad i hyfforddiant ychwanegol trwy gydol cyfnod y pandemig i uwchsgilio'r gweithlu. Roedd rhywfaint o hyn yn benodol iawn ac yn ymwneud ag arbenigedd gwasanaethau, ond cyflwynwyd themâu mwy cyffredinol hefyd, fel hunanofal a thrawma mechnïol.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	5.2 Gwella'r hyfforddiant a ddarperir gan weithwyr proffesiynol a ddaw i gysylltiad â chyflawnwyr er mwyn sicrhau bod datgeliadau yn cael eu rheoli yn briodol, gan roi iddynt ddealltwriaeth o'r angen i gynnwys gweithdrefnau disgyblu/camymddwyn mewnol, yn ogystal â gweithdrefnau cyfiawnder troseddol.	Grŵp Hyfforddiant VAWDASV Rhanbarthol	Mae hyfforddiant Gofyn a Gweithredu'n cefnogi gweithwyr proffesiynol i ymgysylltu'n briodol ac i wneud atgyfeiriadau addas o fewn VAWDASV yn dilyn datgeliad gan ddioddefwr, a bydd yr hyfforddiant Safe Lives newydd yn sicrhau y lledaenir yr un wybodaeth os datgelir bod rhywun wedi cyflawni camdriniaeth.
	5.3 Gweithio gyda phartneriaid cyfiawnder troseddol, er mwyn sicrhau bod hyfforddiant digonol yn cael ei ddarparu o ran cefnogi dioddefwyr VAWDASV drwy ddefnyddio camau unioni sifil.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Mae Ymgynghorydd Rhanbarthol yn gweithio gyda HMCTS er mwyn edrych ar hyfforddiant i ustusiaid a staff llysoedd. Mae hynny wedi bod yn destun oedi o ganlyniad i Covid.
	5.4 Gweithio gyda chomisiynwyr rhanbarthol (gwasanaethau cyffuriau ac alcohol, gwasanaethau digartrefedd, gwasanaethau iechyd a phlant) er mwyn integreiddio VAWDASV i gontractau prif lif er mwyn ymgorffori cymorth i ddioddefwyr a'u teuluoedd mewn gwasanaethau cyffredinol.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Gweler VAWDASV 1.5

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
Amcan VAWDASV 6	**6.1** Sicrhau bod yna gymorth hirdymor yn ei le ar gyfer holl oroeswyr VAWDASV er mwyn iddynt wella o'u profiadau, gan ddefnyddio ymyriadau seiliedig ar adfer ac sy'n ystyriol o drawma. Dylai cymorth penodol gynnwys: • Cymorth arbenigol i rai sydd wedi dioddef FGM, HBV, FM a/neu nad ydynt yn gallu cael mynediad i arian cyhoeddus • Cymorth tai, hyrwyddo cefnogaeth i ddioddefwyr allu aros yn eu cartrefi, a'r cyflawnydd yn cael ei yrru allan • Cymorth trais rhywiol	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Mae'r Grant Cymorth Tai ar waith, sy'n darparu llety lloches a chymorth, cymorth lle bo'r angen, gwaith ymyrraeth a chymorth arbenigol arall. Mae cyllid ychwanegol gan LlC ac OPCC yn cynnwys y ddarpariaeth IDVA ranbarthol, ac mae LlC yn ariannu'r ymyriadau ar gyfer cyflawnwyr, yn ogystal â meysydd eraill, yn seiliedig ar anghenion cyfredol, fel Gweithwyr Plant y rhaglen Tadau Gofalgar a Chynghorwyr Trais Rhywiol. Dyrannwyd cyllid i BAWSO barhau i ddarparu eu cymorth arbenigol ar gyfer y rheiny sy'n profi FGM, HBV, FM ledled y rhanbarth. Mae RASASC Gogledd Cymru a Cam Wrth Gam wedi derbyn cyllid i recriwtio ar gyfer swydd ISVA ynghyd â gweithiwr Llinell Gymorth Byw Heb Ofn sydd wedi derbyn hyfforddiant ynghylch Trais Rhywiol. Mae'r swyddi hyn yn gweithio gyda'i gilydd yn agos i sicrhau bod goroeswyr yng Ngogledd Cymru'n derbyn y gwasanaeth gorau sy'n ystyriol o drawma i ddiwallu eu hanghenion.

Amcan	Gweithredoedd	Perchennog	Cynnydd/CMG ('RAG')
	6.2 Sicrhau bod gan ddioddefwyr VAWDASV gymorth priodol drwy gydol y broses cyfiawnder troseddol, o ddatgelu i'r erlyniad. Darparu darpariaeth IDVA/ISVA cyson ledled Gogledd Cymru, gan gynnig yr un gwasanaeth i ddioddefwyr VAWDASV, ble bynnag maent yn byw yng Ngogledd Cymru.	Grŵp Cydgomisiynu VAWDASV Rhanbarthol	Rheolir y ddarpariaeth IDVA ranbarthol gan DASU a Gorwel ac fe'i hariennir gan y Grŵp Cyd-gomisiynu. Mae'r ddarpariaeth yn sicrhau darpariaeth gyson, 24/7, ar draws y rhanbarth, ac yn cysylltu â system rota Heddlu Gogledd Cymru i sicrhau bod Swyddogion Cam-drin Domestig yn ymwybodol bob amser o ba IDVA/s sydd ar alwad. Caiff y ddarpariaeth ISVA ei rheoli gan y SARC, a lleolir ISVA gyda RASASC a Cam Wrth Gam, i gefnogi'r rheiny nad ydynt yn dymuno ymgysylltu â phartneriaid ym maes cyfiawnder troseddol.
			Mae cyfleusterau ar gyfer darparu tystiolaeth o bell ar gael erbyn hyn yn Llangefni, Dolgellau a Wrecsam. Mae gwrandawiadau ar gyfer achosion yn cael eu cynnal eisoes yn Wrecsam. Bydd y cyfleusterau hyn yn caniatau cymorth diogel i dystion mewn achosion yn y llys troseddol a'r llys teulu.
	6.3 Darparu proses MARAC safonedig, gyda thrafodaethau achos rhithiol rheolaidd, yn ogystal â chyfarfodydd misol er mwyn ystyried achosion mwy cymhleth. Pob ardal i gael ei monitro'n rheolaidd o ran llywodraethiant a gweithredu prosesau.	Partneriaid y Bwrdd Bregusrwydd a Chamfanteisio	Mae cyfarfodydd MARAC wythnosol yn cael eu cynnal erbyn hyn ym mhob ardal, yn ogystal â'r cyfarfodydd MARAC misol ar gyfer yr achosion mwyaf cymhleth. Caiff llywodraethiant y MARAC ei fonitro gan y Grŵp Llywio MARAC Rhanbarthol, sy'n cyfarfod bob chwarter. Cafodd newidiadau diweddar i'r broses MARAC wythnosol eu peilota, i sicrhau y caiff achosion cymhleth eu symud i gyfarfodydd misol, ac y cynhelir cyfarfodydd wythnosol mewn modd amserol.